

Jøder i sykehus i ly for arrestasjon – stor interesse for boklansering

Michael 2023; 20: 116–7.

Historikeren Kåre Olsen presenterte nylig sin nye bok om jødene som ble reddet fra arrestasjon og deportasjon ved å bli innlagt i sykehus høsten 1942.

Gjennom mange år har Kåre Olsen (f. 1952) samlet dokumentasjon om et kapittel fra den annen verdenskrig som man hittil bare har hatt fragmentarisk kunnskap om. Ved grundige arkivsøk har han identifisert ca. 150 jøder som ble tatt hånd om av helsevesenet med fiktive eller overdrevne diagnoser. De fleste av dem unngikk dermed å bli deportert.

Olsen, som har arbeidet som arkivar og førsteamanuensis i Arkivverket hele yrkeslivet, har samlet sine resultater i en bok som ble lansert 20. november 2022. Boken er utgitt som supplement 30 av *Michael*¹. Lanseringen foregikk ved et seminar på HL-senteret, Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter. Senteret har lokaler i Quislings gamle residens Villa Grande på Bygdøy i Oslo. I november 2022 var det 80 år siden arrestasjonsbølgen og deportasjonen. At presentasjonen foregikk i den staselige villaen til datidens ministerpresident, ga grunn til ettertanke om hva et regime styrt fra slike omgivelser kunne foreta seg. Opptak av lanseringen ligger fritt tilgjengelig på nettet².

Det var om lag hundre personer til stede. Etter Olsens framlegging av innholdet var det en samtale mellom senterets direktør, historiker og professor Guri Hjeltnes (f. 1953), fulgt av mange spørsmål og kommentarer. Fra det jødiske miljøet var det kommet slektninger av jøder som hadde unnsuppet, og det var interesserte tilhørere fra historiske, medisinske og andre fagkretser.

Verken boken selv eller presentasjonen av den etterlater noen tvil om at det nitide forskningsarbeidet Kåre Olsen har gjort, virkelig gir oss ny kunnskap.

1 Olsen K. Jødene som ble innlagt i sykehus for å unngå deportasjon. *Michael* 2022; 19: Supplement 30. <https://www.michaeljournal.no/journal/1000/30> (30.12.2022).

2 På sykehus i skjul for nazistene. HL-senteret. <https://www.youtube.com/watch?v=KcYMnfYg5qo&t=4862s> (30.12.2022).

Figur 1: Direktør Guri Hjeltnes og forfatter Kåre Olsen diskuterer bokens problemstillinger. (Foto: Øivind Larsen)

Figur 2: Professor Lars Weisæth (f. 1941) (t.v.) kommenterer funnene til Kåre Olsen (t.h.) foran et fullsatt auditorium. (Foto: Øivind Larsen)

*Øivind Larsen
oivind.larsen@medisin.uio.no*